

OBSERVATORIUM 2010

Naar een strategische agenda voor de culturele sector

Vijf invalshoeken

Introductie

Invalshoeken bij de analyse van de kansen en problemen die zich aan dienen voor de culturele sector:

- Positie en ontwikkeling van de culturele sector
- Demografische ontwikkelingen
- Consumentenontwikkelingen
- Economische ontwikkelingen en ontwikkelingen in het bedrijfsleven
- Ontwikkelingen in het publieke domein

1) Positie & ontwikkeling van de culturele sector

In 2007 heeft De Cultuurformatie een SWOT-analyse van de culturele sector uitgevoerd. Bij deze analyse is in breed verband gesproken over de sterkten, zwakten, problemen en kansen van de sector. Vanuit het OBSERVATORIUM 2010 actualiseren we de analyse door vooral ook deskundigen van buiten de sector aan het woord te laten. We houden de positie van de cultuursector tegen het licht en analyseren autonome trends. Maar we nemen vooral de macro-omgeving van de cultuursector onder de loep. We brengen algemene ontwikkelingen op het gebied van demografie, consumentenbehoeften en -gedrag, economie, bedrijfsleven en het publieke domein in verband met het toekomstperspectief van de cultuursector.

2) Demografische ontwikkelingen

Vergrijzing, ontvolking van het platteland en toename van het aantal nieuwe Nederlanders zijn onderwerpen die veel aandacht krijgen. De vraag is welke consequenties deze demografische ontwikkelingen hebben voor de cultuursector als geheel en voor de segmenten binnen de sector, zoals de 'hoge' en 'lage' cultuur. Het wordt steeds complexer om beleid te richten op specifieke groepen.

3) Consumentenontwikkelingen

Het onderscheid tussen consument en producent vervaagt. Globalisering verbreedt de blik van mensen en heeft grote invloed op hun interesses en mediagebruik. Via internet is de hele wereld ons afzetgebied. Nieuwe kansen dienen zich aan voor de cultuursector. Maar het vervagen van de scheidslijnen tussen consument en producent kan ook als bedreigend worden ervaren.

4) Economische ontwikkelingen & ontwikkelingen in het bedrijfsleven

Alhoewel de economie weer wat aantrekt zijn de verwachtingen nog niet rooskleurig voor de korte termijn. Wat zijn de consequenties hiervan voor de cultuursector in de komende jaren en op de langere termijn? En op welke manieren wordt de cultuursector beïnvloed door de ingrijpende ontwikkelingen in het bedrijfsleven zoals de digitalisering, het outsourcen van productie naar lagelonenlanden, het ontwikkelen van producten en diensten voor nieuwe doelgroepen en nichemarkten, maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheidsbeleid? Of omgekeerd: welke invloed heeft de cultuursector op deze ontwikkelingen?

5) Ontwikkelingen in het publieke domein

Het politieke klimaat is in korte tijd drastisch gewijzigd. Komende verkiezingen lijken grote gevolgen te krijgen voor het overheidsbeleid. Er zijn parallellen in ontwikkelingen te vinden tussen cultuursector en bijvoorbeeld de zorg, de woningbouwcorporaties en het onderwijs. Tot nu toe verkeerde de cultuursector in de politieke luwte, maar blijft dit zo? Daarnaast wordt het verdienmodel van publiek gefinancierde organisaties in hoog tempo aangescherpt. Nieuwe geldstromen, werkwijzen en samenwerkingsverbanden zijn nodig om de financiering op peil te houden. Wanneer geldgebrek de dominante factor is, zal iets nieuws realiseren ten koste gaan het bestaande. Hoe gaat dat in de 'aanpalende publieke sectoren'? En wat betekent de verdere voorgenomen decentralisatie van het overheidsbeleid?